

KLOOSTERHOF
ACQUISITIE SERVICES - UITGEVERIJ

Uitgeverij Kloosterhof
Napoleonsweg 128a
6086 AJ Neer
W. www.kloosterhof.nl
E. info@kloosterhof.nl

Eindredactie: Liesbeth Rienties
Vormgeving: Annemieke Peeters

ISBN: 978-90-78876-14-4
NUR: 808

September 2018

© Copyright 2018, Kloosterhof Neer BV

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijke verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatie- of andere werken (artikel 16 Auteurswet 1912), in welke vorm dan ook, dient men zich tot de uitgever te wenden.

Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan noch de redactie, noch de auteur(s), noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

Coaching in context

Denken over Maatschappij &
Begeleidingskunde

Sijtze de Roos & Jikke de Ruiter

Voorwoord

Dit boek gaat over onze maatschappij en over de vraag wat coaching daar tot nu aan bijdraagt, en zou moeten bijdragen. Eenentwintig onderling zeer verschillende mensen komen aan het woord: vakgenoten, dragers van min of meer verwante beroepen en filosofen. Vrij en onverveerd laten zij hun licht schijnen over de maatschappelijke ontwikkelingen en daaraan gekoppeld de plek van de coach, over wat ontbreekt of scheef loopt, en hoe dat anders en beter zou moeten.

Met dit boek geven wij ruimte aan kritiek, die naar onze overtuiging hard nodig is. Er is meer nodig dan, zoals dat heet, kritische reflectie op het eigen functioneren; er zal dieper en meer structureel over ons vak nagedacht moeten worden, over de vooronderstellingen en de niet altijd even duidelijke ideologische lading van coaching en over het maatschappelijk effect ervan. Wat levert al dat coachen op? Welke vraagtekens zijn daarbij te stellen? Moet dat anders? Hoe zou dat anders kunnen?

Om antwoord te vinden op deze en andere vragen hebben wij, de schrijvers en samenstellers, samen met Ronald Wolbink een platform opgericht voor begeleidingskundigen, Platform Autonome Coaches genaamd, om zo een vrijplaats te bieden voor kritische en morele reflectie op ons vak. Door met elkaar het goede gesprek te voeren, willen wij de invloed van ons vak op de maatschappij doordenken en een visie op onze maatschappelijke verantwoordelijkheid als beroepsbeoefenaar en als beroepsgroep ontwikkelen. Dit boek geeft ons voeding voor dit denkproces. Het is een verzameling van gedachten, analyses, en kritieken geformuleerd door denkers van deze tijd.

De opzet van het boek is als volgt. We openen met een inleidend artikel waarin Jikke onderbouwt waarom onze manier van werken niet (meer) goed aansluit op dat wat nodig is voor onze cliënten en de context waarin we werken en leven. Daarna volgt de visie van filosoof Robin Brouwer op onze tijd, wat er nu speelt en welk appèl daaruit voortkomt op ons allemaal. Vervolgens vind je de weergave van eenentwintig gesprekken die wij hebben gevoerd met denkers en filosofen uit Nederland en Vlaanderen. Aan hen hebben wij gevraagd hoe zij aankijken tegen mens en maatschappij en hoe zij vinden dat coaching daarop aansluit. Deze gesprekken hebben we ondergebracht in drie delen. In het eerste deel komen vijf vakgenoten aan het woord; collega's die van binnenuit kritiek op het vak

ontwikkelen. Het tweede deel beslaat de gesprekken met vijf professionals uit verwante beroepen die het verband – of de frictie – tussen maatschappij en coaching van buitenaf bezien. In het laatste en derde deel onderzoeken tien publieke intellectuelen, elk op eigen wijze, de ontwikkelingen in de samenleving met daarbij bijzondere aandacht voor het verschijnsel coaching. Dat er net zo veel wijsgeren aan het woord komen als vakgenoten en verwante professionals is geen toeval. Wij denken dat de strenge blik van deze denkende buitenstaanders kan helpen om zelf minder naar binnen te blijven staren.

Al deze interviews zijn tussen 2012 en 2018 verschenen in het *Tijdschrift voor Coaching*, met uitzondering van het gesprek met Paul Verhaeghe, dat in *Counselling Magazine* werd gepubliceerd. Zij verschillen onderling van opzet. In de meeste gevallen draait het gesprek om drie vragen, te weten ‘wat is er volgens jou gaande in de maatschappij, wat zou er volgens jou moeten gebeuren, en hoe zou coaching daaraan bij kunnen dragen?’ In enkele andere interviews wordt een door de betrokkene nieuw gepubliceerd boek gevolgd, en ook zijn er interviews die om een specifiek maatschappelijk vraagstuk draaien, zoals een bepaald probleem in het hoger onderwijs. We hebben er ter wille van de afwisseling voor gekozen ze door elkaar te plaatsen. Dat bereiken we door per rubriek een alfabetische volgorde op achternamen aan te houden. Ook kozen we ervoor om de gesprekken op te nemen zonder onze namen erboven; wij nemen beiden de verantwoordelijkheid voor de weergave van al deze interviews. Wel vermelden we namen boven de inleidende en uitleidende hoofdstukken, die speciaal voor dit boek geschreven zijn.

Sijtze sluit af met een samenvatting van de spiegel die ons is voorgehouden en hoe we daar met elkaar verder mee kunnen. Het is een aanzet voor verder gesprek, waarvoor we je graag uitnodigen in ons platform PAC.

Dank aan Robin Brouwers voor zijn glasheldere analyse en zijn gedreven deelname aan de vele gesprekken die we hebben gevoerd. Dank ook aan het Tijdschrift voor Begeleidingskunde van de LVSC, waar het artikel van Jikke eerder in verscheen. Dank aan de redactie van het Tijdschrift voor Coaching en aan Kloosterhof die ons niet alleen het vertrouwen en de gelegenheid gaven voor ons onderzoek, maar ook voor de weergave ervan in dit boek. Wij zijn jullie zeer erkentelijk.

Utrecht / Assen, juni 2018

Sijtze de Roos

Jikke de Ruiter

Inhoudsopgave

Jikke de Ruiter:	De kanarie in de kolenmijn	8
Robin Brouwer:	‘Mijn trouw is mijn eer’. Over foute loyaliteiten en struisvogelgedrag in onze tijd.	18

I. Maatschappij en Coaching.

Aan het woord: begeleidingskundigen

25

1.	In gesprek met Jean-Paul Munsch	26
2.	In gesprek met Martijn Simons	32
3.	In gesprek met Robert Stapert	40
4.	In gesprek met Mathieu Weggeman	48
5.	In gesprek met Ronald Wolbink	56

II. Maatschappij en Coaching.

Aan het woord: dragers van verwante beroepen

63

1.	In gesprek met Hans van Ewijk	64
2.	In gesprek met Arnold Heertje	72
3.	In gesprek met Evelien Tonkens	78
4.	In gesprek met Paul Verhaeghe	84
5.	In gesprek met Dirk De Wachter	92

III.	Maatschappij en Coaching.	
	Aan het woord: filosofen	101
1.	In gesprek met René ten Bos	102
2.	In gesprek met Ignaas Devisch	110
3.	In gesprek met Maarten Doorman	118
4.	In gesprek met Jan Drost	128
5.	In gesprek met H.W. von der Dunk	136
6.	In gesprek met René Gude	142
7.	In gesprek met Marli Huijer	148
8.	In gesprek met Thijs Lijster	156
9.	In gesprek met Daan Roovers	162
10.	In gesprek met Coen Simon	170
	Sijtze de Roos: Epiloog: wat te doen?	176